

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

15. De ieiunijs, quæ in sabbato, quarta & sexta seria, & alijs diebus
suscipiuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

non sic constituerunt: Aeliuum, infra Octauam Pentecostes, quia sic idem Pontifices statuerunt; Annumale in Septembri, in quo iuxta consuetudinem Ecclesiasticam, fit in tertia hebdomada. Nam secundum praedictos Pontifices non est designata peculiaris hebdomada; Hyemale vero in tertia hebdomada in Aduentum Domini, secundum in scriptura Patrum, & usum Romanum. Hæc ille. Objicies Callisti Decretum in Epist. i. decretali ad Benedictum Episcopum, tom. i. c. cil. Et habetur in c. Ieiunium, dist. 76. vbi decernitur, vt quater in anno ieiunium agamus, non ter vt antea; sic habet: Ieiunium, quod ter in anno apud nos celebrari dicebatur, conuenientibus nunc per Quatuor Tempora fieri decernimus: vt sicut annus per Quatuor voluitur Tempora; ita & nos Quaternum solemus agamus ieiunium per Quatuor anni Tempora Respondeo, ante ipsum Callistum non quater, sed ter tantum per annum ieiunium fuisse seruatum, videlicet in Pentecoste: mense Septembri, & mense Decembri; & eum Pontificem instituisse vt Quater in anno ieiunium celebraretur: addidit ieiunium vernum in Quadragesimæ hebdomada prima.

Secundò queritur, Quo pacto in hebdomada Pentecostes celebratur ieiunium vnum ex ijs, quæ in Quatuor anni Temporibus coluntur, cū eiusmodi hebdomada incidat in Paschale tempus, & Canones prohibeant ieiunium toto tempore Paschali, eo quod id tempus sit læticia & quietis, & ieiunium sit tristitia & laboris. Cajecanus 2. 2. q. 147. art. 5. Et Silu. ieiunium non. 4. respōdent ex sententia S. Thomæ in 4. dist. 15. q. 3. art. 3. q. 1. ad 5. hoc ieiunium esse læticiae & exultationis, non mœroris & afflictionis, & consuetudine, non iure communi seruari. Et S. Thom. 2. 2. q. 147. art. 5. ad 3. ait: Propter quod non est ieiunium ab Ecclesia indictum in toto Paschali tempore. Sed contra hoc facere videtur id quod habetur in c. Statuimus dist. 76. vbi præcipitur, vt huiusmodi ieiunium agatur in hebdomada Pentecostes. Quare dicendum existimo, tempus Paschale quod attinet ad vacationem, & immunitatem ieiuniorum, id ceteri, quod est à Paschate vsque ad Pentecosten, in quod tempus ieiunia iure communi non cadunt. Et hoc puto voluisse S. Thomam locis citatis, cum dixit, toto tempore Paschali non esse indictum ieiunium ab Ecclesia. Porro hoc ieiunium, quod in hebdomada Pentecostes suscipitur, dicitur ieiunium exultationis, quia læticiae tempore seruatur, absque genu flexione, cū Alleluia, Gloria in excelsis Deo, & vestibus solemnibus, in Missæ sacrificio.

Tercio queritur, Quibus de causis ieiunia in Quatuor anni Temporibus sint instituta? Respondeo, primùm esse instituta, vt ea offeramus Deo ad expianda peccata, quæ per anni, vel solis in anno cursum admittimus. Secundò, vt Deus ipse sicut anni, & solis motum & cursum moderatur ac regit: sic vitæ nostræ actiones & studia clementer, prosperè, & feliciter dirigat, & absoluat. Tercio, vt veluti Quatuor Tempora primitias Deo offeramus. Sed quæres, cur in vnoquoque Tempore tribus diebus ieiunium colamus? Respondeo: vt tribus cuiusque partis in anno mensibus respondeant nostra ieiunia: ita, vt toto anno duodecim dies ieiunio conferemus, qui vtrunque expriment duodecim mensium initia. Ieiunium autem suscipimus feria quarta,

sexta, & Sabbato, quia Christus Dominus traditus, & venditus est feria quarta, occisus feria sexta, & Sabbato in Sepulchro quieuit.

Caput XV.

De ieiunijs quæ in Sabbato, quarta, & sexta feria, & alijs diebus suscipiuntur.

Primò queritur, an in Sabbato cuiuslibet hebdomadæ sit iure communi indictum ieiunium? Hanc quæstionem Hieronymo in Palestina comoranti, per literas proposuit Lucinius Boeticus ex Hispania: & responsum Hieronymi habetur in cap. Vtinam distinct. 76. Extat Epistola Hieronymi ad Lucinium, vbi ait, De Sabbato, quod queris, vtrum ieiunandum sit, & de Eucharistia, an accipienda quotidie, quod Romana Ecclesia, & Hispanæ obseruare perhibentur: Scripsit quidem Hippolytus vir disertissimus, & carpsim diuersi auctores è varijs auctoribus edidere. Sed ego illud te breuiter admonendum puto, Traditiones Ecclesiasticas, præsertim quæ fidei non officiant, ita obseruandas, vt à Maioribus tradita sum, nec aliorum consuetudinem, aliorum contrario more subuertii. Atque vtinam omni tempore ieiunare possimus: quod in Actibus Apostolorum diebus Pentecostes, & die Dominico Apostolum Paulum, & cum eo credentes fecisse legimus. Nec iam Manicheæ hereses accusandi sunt, cum carnalis cibus præferri non debuisset spiritali. Et paulò inferius, ait: Nec hoc dico, quod Dominicis diebus ieiunandum putem, & contextas quinquaginta diebus ferias auferam: sed vnaquæque Prævincia abundet in sensu suo, & præcepta Maiorum leges Apostolicas arbitretur. Hæc Hieronymus. Et in c. Illa, distinct. 12. quod caput est desumptum ex Epistola iisd. quæ est ad Ianuarii, refert Augustinus: Mater mea Mediolanum me secuta, inuenit Ecclesiam Sabbato non ieiunantem: corpeat fluctuare quid ageret. Tunc ego cõsulni de hac re beatissima memoria Ambrosium Episcopum. At ille ait: Cum Romam venio, Sabbatum ieiunio: cum Mediolani sum, non ieiuno. Sic & tu ad quæcumque forte Ecclesia veneris, eius morem serua, si cuiquæ non vis esse scandalo, nec quemquam tibi. Hoc cum matri renunciaassem, libenter amplexa est. Hæc ibi. Extat etiam Augustini Epistola 86. ad Casulanum scripta de ieiunio Sabbati contra Vrbicum quendam, qui scripserat omnino esse in Sabbato ieiunium seruandum: vbi idem quod Ambrosius dixerat, docet S. Augustinus.

De ieiunio itaque in die Sabbati seruando, variaz fuerunt Ecclesiarum consuetudines. Græci enim olim Sabbatū coluerunt tanquā festum, vt colligitur ex Socrate Lib. 6. Eccl. hist. ca. 8. Ex Nysseno in Oratione aduersus eos qui agrè seruiti reprehensionem; & Anastasio Niceno Lib. quæstio. 4. 77. nec nunc illud ieiunio consecrant, vt aperte constat ex Can. 55. Concilij Cõstantinopolitani 6. quod est in Trullo congregatum: & sequuntur Græci Canonem Apostolorum 64. Vbi dies Dominicus, & Sabbatū à ieiunio soluuntur. Et Clemens Rom. tribus in locis ait, in Sabbato, non esse ieiunio studendū. S. Ignatius quoq; in Epistola ad Philippen. prope finem scribit: Quicumque Dominicam, aut Sabbatum ieiunauerit, præter vnam Sabbatum Pasche, ipse est Christi imitator. Sic ille. Contra vei dō Romana Ecclesia

semper solita est omne Sabbatum ieiunio deputare. Vnde Innocentius Primus in Epist. ad Decentium Episcopum, & habetur in c. Sabbato de Consec. dist. 3. demonstrat Sabbato esse ieiunium colendum, ob tristitiam, qua sunt Apostoli affecti propter Domini necem. Item Gregorius 7. vi est in c. Quia dies, de Consec. dist. 5. Quia dies, inquit, Sabbati apud Sanctos Patres nostros in abstinentia celebris est habitus; nos eorundem auctoritate sequentes salubriter admonemus, ut quicumque se Christiane religionis participem esse desiderat, ab esu carniū eodem die, nisi maiore festiuitate interueniente, vel infirmitate impediēte, abstinat.

Porro hūc Ecclesie Romanæ morem sunt secuti Hispaniarum Ecclesie, ut constat ex Concilio Elibertino Can. 26. Et ex Epistola B. Hieronymi paulò antè citata ad Lucinium Beticum, nec non Galliarum Ecclesie, ut patet ex Cōcilio Agathensi Can. 12. & refertur in c. Placuit de Consec. dist. 3. & ex Concilio Aurelianensi 4. Can. 2. ex Africanis itidem Ecclesijs quædā Romanorum usum, aliæ ritum Græcorum sequebantur, ut perspicuum esse potest legentibus Epistolam Augustini 85. ad Casulanum, Vnde Tertul. Lib. aduersus Psychicos. ca. 15. ait. Nec totas (videlicet Quadragesimæ hebdomadas) exceptis scilicet Sabbatis & Dominicis, offerimus Deo. Idemque colligitur ex cap. 11. dist. 12. paulò antè producto. Mediolanensis verò Ecclesia Græcicam morem retinuit. Vnde Ambrosius in Lib. de Elia & Ieiunio cap. 10. ait: Quadragesima totus, præter Sabbatum & Dominicis, ieiunatur diebus. Et ideo idem Ambrosius Augustino ipsum hac de re interroganti respondit id, quod paulò antè retulimus.

Secundò queritur, vnde nata sit de ieiunio Sabbati Latinorum & Græcorum varia consuetudinem Græci videntur cum Iudæis sentire, quippe qui Sabbatum tanquam diem festum obseruarent; ac ita Urbicus ille, contra quæ Augustinus ad Casulanū Epistolam 86. miserat, scripsit, in Sabbato ieiunium esse seruandum: Ne Iudaice, inquit, superstitioni & perfidia consentire videamur. Respondent quidam, gatam esse eam consuetudinē ex varia diuersorum Apostolorum traditione. Nam Apostoli, qui per Orientem tantum, Christi Euangelium annuntiarunt, tradiderunt, Sabbatum esse colendum, tum ut eos qui ex Iudæis ad Christum venerant, vnā cum Gentilibus ad Christum quoque conuersis aliqua ex parte conciliarent: tum etiam ut eos Hæreticos confutarent, qui in Oriente docebant, Sabbatum esse ieiunio deputandum, ut ab omni Iudaica superstitione nos alienos esse profiteamur. Quod ideo præcipiebant, quia Deum veteris Testamenti, tāquam auctorem mali, damnabant. Et quia eandē hæresim postea secuti sunt Marcionistæ, ut testatur Epiphanius Hæresi. 42. Itē Manichæi, ideo per multa sæcula Orientis Ecclesie, Sabbatum coluerunt: quem morem Græci quoque iuniores suos Maiores sectati, etiam nunc ex parte retinent. Nec tamen, ut ait Augustinus Epistola citata idcirco Iudaicæ superstitionis Græci sunt accusandi: Nec enim ritu & more Iudæorum, Sabbatum obseruant, sed in eo feriuntur, quia Dominus omni labore, & poena perfunctus requieuit. Romæ verò Petrus & Paulus Dei Euangelium promulgauerunt, qui Sabbatum ieiunio consecrassent credunt, ob

tristitiam & luctum Apostolorum, quo ex Domini passione, morte, & sepultura fuerant affecti. Ipse tamen verifimilius esse crediderim, veres Græcos, Sabbatum ut festum coluisse, tanquam Symbolum quietis in coelesti patria sempiternæ, ubi est omnis miseræ, & mali depulsio. Romanos verò Sabbatum ieiunio deputasse, ob moerorem & luctum Apostolorum, quæ propter Domini mortem; maximum pertulerunt. Vnde Augustinus loco citato: Hinc exorta est ista in regia veste diuersitas, ut alij, sicut maxime populi Orientis, propter requiem significandam eternam, maius in Sabbato laxare ieiunium; alij, propter humilitatem moris Domini ieiunare, sicut Romana, & nonnullæ occidentis Ecclesie. Quæres deinde, quare Græci vnū Sabbatum, cui proximè Pascha succedit, ieiunio consecrent? Respondeo, quia in memoriam reuocant Apostolorum tristitiam, dolorem, & luctum, quæ in Sabbato sustinuerunt: quem moerorem asserunt vno tantum Sabbato, & vno ieiunio, non pluribus esse replicandum. Contra verò Innocentius Primus in c. Sabbato de Consec. dist. 3. ostendit singulis Sabbatis esse ieiunium seruandum. Nam si diem Dominicis, inquit, ob venerabilem Domini nostri Resurrectionem, nō solum in Pascha celebramus, & verumetiam per singulas hebdomadas ipsius diei imaginem frequentamus: & sius sexta feria cuiusque hebdomade propter passionem Domini ieiunamus: nullum Sabbatum prætermittere debemus, in quo tristitiam Apostolorum ieiunio non iteremus. Quod si puent, semel, atque vno Sabbato ieiunandum: ergo & Dominica & sexta feria semel in Pascha erant vitæ celebranda. Hinc Augustinus, ait Epistola citata 86. Quod autem vno die quo Pascha celebratur, propter reuocandam rei gestæ memoriam, quia Discipuli humanitas, mortem Domini doluerunt, sic ab omnibus ieiunatur; & etiam Orientales, Sabbatis ieiunium deuotissime celebrant, qui ceteris per totum annum Sabbatis præstent: verumque videlicet significantes, & in vno annisera die, luctum Discipulorum; & ceteris, qui ceteris bonam. Duo quippe sunt, qui iustorum beatitudinem, & omnis miseræ finem sperari faciunt, Mors & Resurrectio mortuorum: Et hinc factum est, ut horum duorum verumque significandum putaretur. Quæres tertio, cur S. Ignatius in Epistola ad Philippenses scribat: Christi esse interfectorum esse, qui in Sabbato, & die Dominica ieiunium seruatur? Respondeo id dictum ab Ignatio fuisse contra Hæreticos, qui in Oriente suscipiendum. Et quia Orientalis Ecclesia tunc credebatur his diebus esse lætandum, eo quod Christus die Dominica resurrexerat, & in Sabbato omni labore & malo vacauerit, idcirco dixit: Qui his diebus ieiunat, Christi est interfector, quasi dicere, ipso ieiunio; quippe quod est poenæ, afflictionis, & moeroris, ac tristitiæ signū; proficetur esse Christum occisum, nec tamen resurrexisse, nec à mortis malis & poenis cessasse, nec à tormentis liberum & solutum fuisse.

Ex his omnibus colligimus, iuris esse Canonici ieiunium, quod in Sabbato cuiuslibet hebdomadæ seruatur; ut habetur in cap. Sabbato de Consecrat. dist. 3. & olim quidem reor, eos, apud quos Sabbatum erat ieiunio destinatum, semel tantum in eo, ad horam nonam comedere consueuisse: nunc tamen non est ieiunium

perfectum,

perfectum, quo semel interdium edimus, sed imperfectum, quo à carnibus abstinemus, quamuis sæpius comedamus, vt colligitur ex cap. *Quia dies, de Consecra. dist. 5.* quod non ita multo antè ex Gregorio 7. citauit. Vnde, vt ait, Silu. *ieiunium, quest. 10. num. 28.* lethaliter peccat, qui in Sabbato vescitur carnibus, sine iusta & debita causa, vbij consuetum non est carnes edere. Obijcies, Glossam capit. *Quia dies, de Consecra. dist. 5.* dicentem, hoc ieiunium non esse præcepti, sed consilij. Respondeo, hoc dixisse Glossam, quia in quibusdam locis præfactum ius est consuetudine abrogatum. In Francia siquidem, vt Paludanus in 4. *dist. in. 15. q. 4. art. 4. cancl. 2. ait.* A Natali Domini vsque ad Purificationem B. Virginis carnes in Sabbato eduntur, quia B. Virgo nullum in partu dolorem sustinuit: & apud nonnullas Hispanie provincias in singulis Sabbatis totius anni, præterquam in ijs qui sunt Quadragesimo ieiunio, & per uigilijs Sanctorum in celo cum Christo regnauerunt, & Quatuor anni Temporum consecrata: quamuis non vniuersim carnes, scilicet tamè animalium, pedes, non erura, item iecur, pulmones, viscera, & intestina de more comedantur.

Tertio queritur, An iure communi ieiunium obseruari debeat in sexta & quarta feria cuiuslibet hebdomadæ? Dubitandum non est, esse Apostolorum Traditionem, vt sexta feria & quarta ieiunio consecrentur. Martyr Ignatius Epist. 3. ad Philippenses. *Quarta, inquit, & sexta feria ieiunare.* Idem colligitur ex Clemente Romano tribus in locis Constitutionum Apostolicarum, Lib. 5. c. 16. c. 19. Et c. 17. Tertul. Lib. aduersus Psychicos c. 14. Clem. Alexand. Lib. 7. Strom. Epiph. in Compendio doct. Eccl. Cyrill. Alexand. Lib. 10. in Leuit. Augustinus Epist. 86. Ait quoque Origenes Homil. 10. in Leuit. *Habemus quartam & sextam septimane dies, quibus ieiunamus.* Hieronymus: *Si dies, inquit, obseruare non licet & menses, & tempora, & annos, nos quoque simile crimen incurrimus quartam Sabbati obseruantes, & Parasceua.* Sic ille in Epist. ad Gal. super illa verba. *Dies obseruatis & mensibus.* Et apud Palladiū in Vita Apollonij, ex dictis eius habetur id, quod refertur in c. Ieiunia, de Consec. dist. 3. *Ieiunia sunt legitima in quarta & sexta feria non sunt soluenda, nisi grandis aliqua necessitas fuerit: quia quarta feria Iudas traditionem Domini cognauit, & sexta feria crucifixus est Saluator. Videbitur ergo qui his diebus sine necessitate soluerit statuta ieiunia, vel cum tradente tradere Saluatorem, vel cum crucifixum crucifigere.* Sic ibi. His accedit Canon. Apostolorum 68. qui sic habet: *Si quis Episcopus, Presbyter, Diaconus, aut Lector, aut Cantor sanctā Quadragesimam Pasche, aut quartam feriam, aut Parasceua non ieiunauerit, deponatur si Laicus sit, communionem priuator.* Sic Canon. Atque hæc fuit veterum consuetudo, quæ etiam nunc Græci retinent, & ij, qui ritu & more Græcorum viuunt.

In occidentali verò Ecclesia videtur quidem aliquando ea etiam Christiani populi consuetudo viguisse, vt constat ex c. *De Esu carniū, de Consec. dist. 3.* ubi Leo. Quartus ita loquitur: *De esu carniū vetustissima, & non improbanda traditio semper est tenenda, vt a carne termino, que fit à principio noctis quartæ ferie, que læscit in quarta feria vsque ad diluculum quintæ ferie: & similiter à cœna noctis sextæ ferie, que læscit in sexta feria, non imperite ieiunatio vsq; ad Sabbati lucem, quantum de diei parte, aliquis ieiunare maluerit, vel debu-*

erit, protendatur. Hæc ibi: Vt eo loco ait Glossa, ieiunium in sexta feria, præcepti vim nunc habet in quarta verò feria, consilij tantum. Et olim Nicolaus I. ad consulta Bulgarorum respondens, cap. 5. cum rogatus esset, an quarta feria esset ieiunium seruandum, in sinuare videtur esse cuiuslibet liberum: nã tunc temporis consuetudo eo die ieiunium agendi desierat. Sciendum quoque est, arbitrari nonnullos, ieiunium, quod suscipi, vel seruari solebat sexta, & quarta feria, non fuisse perfectum & plenum, quale est Quadragesimum, quo semel tantum edimus, & à carnibus, ouis, & ceteris huiusmodi abstinemus, sed imperfectum & impletum, quo carniū esum abdicamus. Mihi tamen verius videtur, olim Christianos in quarta & sexta feria absque prandio ieiunium seruare consueuisse, semel tantum interdium edentes. Ait enim Epiphanius Hæresi 80. & Hæresi 75. *Et per totum annum ieiunium seruatur in Catholica Ecclesia. Nam quarta & pro Sabbato vsq; ad horam nonam, excepta Pentecoste per quinquaginta dies ieiunium est imperatum.* Sic Epiphanius. Quod idem colligitur aperte ex c. *De esu carniū, quem locum paulo ante ex Leone Quarto produxi, de Consec. dist. 3.* Quæres cur feria quarta sit ieiunio deputata? Respondeo ex Clemente Romano Lib. 5. *Constitut. Apostol. c. 17.* ex Abbate Apollonio in c. *ieiunia, de Consec. dist. 3.* ex Epiphano Hæresi 80. quia eo die Iudas proditor cum Iudæis conuenit de Domino eis tradendo, & feria sexta Dominus in crucem est actus: vel ex Augustino Epist. 86. quia in feria quarta consilium iniere Iudæi de Domino occidendo, quem feria sexta impie, & crudeliter sustulerunt. Lethale peccatum admittit qui in sexta feria carnes comedit sine iusta causa. Silu. *ieiunium q. 10. num. 27.* Quæres an lethaliter peccet, qui sine privilegio, & causa necessitatis vescitur ouis, & alijs cibis similibus, qui trahunt originem ex carne, in sexta feria per annum, præterquam in sextis quibusque ferijs Quadragesimæ & Quatuor Temporum, & per uigilijs Sanctorum Apostolorum & aliorum? Respondeo, seruandum esse consuetudinem gentis, vel populi: ubiq; videtur vsu receptum, vt in sextis ferijs totius temporis Paschalis eiusmodi cibi comedantur; in alijs verò per annum: ego vt reum lethalis peccati non condemnarem eum, qui hisce cibis vteretur, quia videtur esse consuetudine introductum, vt his vescamur in his diebus, & abstinemus à carnibus. Si tamen alicubi vigeat contraria consuetudo, vim legis habet, & absq; peccato lethali ibi huiusmodi cibi edendi non possunt. Quando dies Domini Natalis incidit in sextam feriam, licite carnes eduntur, nisi ab eis, qui vel voti vinculo, vel regulari instituto, ab esu carniū abstinere coguntur, c. *17. de obseru. ieiun.* Et idem iuris est, si Natalis Dominicus venerit in Sabbatum. Silu. *ieiunium q. 10. nu. 27.* Si quis fuerit legitima auctoritate solutus abstinentia votiua carniū, licite comedit carnes in sexta feria, in quam incurrit Natalis Dominicus, idem dicendum de Monacho soluto regulæ vinculo superioris auctoritate, qui possit regulæ vinculum relaxare. Silu. loco citato.

Quarto queritur, An iure communi sit ieiunium indictum in tribus diebus Rogationū, qui proximè Domini in cœlos ascensum antecedunt? Respondeo. In c. *Rogationes de Consec. dist. 3.* ex Concilio

Aurelianensis sic esse constitutum: Rogationes & Litanias ante Ascensionem Domini placuit celebrari, ut premisso triduo ieiunio in Dominica Ascensionis solemnitate solvantur. Hæc ibi. At sciendum est, quosdam hoc triduum Rogationum ieiunium reprehendere, eo quod videatur introductum extra veterem Ecclesie traditionem. Nam in c. Scire debet, dist. 76. aperte dicitur. Scire debet sanctitas vestra, quod per hos quinquaginta dies nobis est iugis & continua festiuitas: ita ut hoc anni tempore neque ad obseruandum indicamus ieiunia, neque ad exorandum Dominum genibus procumbamus. Instat ergo Dominice Resurrectionis, tota quinquaginta dierum curricula celebrantur: & oes isti dies Dominice deputantur. Nō ergo ieiunamus in hac Quinquagesima, quia in his diebus nobiscum Dominus comoratus est. Ibidem Gratianus in f. Necessario eade dist. ait: In illis quinquaginta diebus ieiunandum esse negatur ex obseruatione necessitate. Et in c. Ieiunium, f. Non aut dist. 75. A die Dominice Resurrectionis usque in die Pentecostes non indicantur obseruanda ieiunia. Dicendum est, nullum extare generale Ecclesie præceptum, ut tres Rogationum dies ieiunio deputentur. Sed Mamertus Episcopus Viennensis, cum ea ciuitas immanitate luporum, vrsorum, & aliarum ferarum vehementer premeretur, & ipsius oppidi ædificia, terræ motibus quaterentur assiduis, & absumerentur incendijs, publicas supplicationes, quas Græci Litanias appellant, id est, Precationes siue Rogationes, simul & ieiunia publica indixit tribus illis diebus ante Dominicam Ascensionem, ut oratione & ieiunio publice susceptis, Dei ira placaretur: ac deinde eas Rogationes, & ieiunia tota Gallia suscepit: & hinc factum est, ut etiam in Germania, Anglia, & Hispania Rogationes & triduanum ieiunium pio quodam religionis studio coli & obseruari coeperint: eo quod verno tempore solent populi multis morbis vexari, & gemmarum vitium & arborum fructus excindi, & auferri. Et idcirco huiusmodi Rogationes & ieiunia in consuetudine abierunt: cuius consuetudinis alicubi adhuc vestigia permanent: nā in quibusdam Prouincijs eo triduo a carnibus abstinetur, quamuis amplius quàm semel edatur, in alijs abstinetur a carnibus tantum in feria secunda, & in peruiugio Ascensionis Dominice, & in alijs eodem peruiugio tantum ieiunium etiam nū retinetur, in alijs verò per totum illud triduum carnes comeduntur, sed publice nihilominus Supplicationes & Rogationes celebrantur. Ieiunium itaque inter Pascha, & Pentecosten iure communi non est indictum, potest tamen consuetudine induci, vel voluntate pia & religiosa suscipi. Vnde peruigium Pentecostes, ut supra dixi, Consuetudo ieiunio consecrauit. Et Isidorus in cap. Post Pascha dist. 76. Post Pascha autem, inquit, usque ad Pentecosten licet traditio Ecclesiarum, abstinentie rigorem prandijs relaxauerit, tamen si qui Monachorum, vel Clericorum ieiunare cupiant, non sunt prohibendi, quia Antonius & Paulus, & ceteri patres antiqui etiam his diebus in eremo leguntur abstinasse, neque soluisse abstinentiam, nisi tantum die Dominico. Hieronymus ad Lucinium Beticum, ut refertur in c. Vinam dist. 76. ita scribit: Vinam omni tempore ieiunare possumus: quod in Actibus Apostolorum diebus Pentecostes, & die Dominico Apostolum Paulum, & cum eo credentes fecisse legimus.

Quintò quæritur, vndenam originem traxerit id quod de more à multis obseruatur. Ter enim quidam in hebdomada ieiunium colunt, nimirum, in feria secunda, quarta, & sexta. Animaduertendum est, quosdam asserere, Clementem Romanum ex Apostolorum doctrina prohibere, ne quis feria secunda, & feria quinta ieiunium suscipiat. Ieiunia, inquit Clemens Lib. 5. constit. Apostol. loco supra citato, vestra, ne sint cum hypocritis communia; ieiunant enim secunda feria, & quinta. Vos autem diebus quibusque ieiunatis, aut quarta, & sexta feria. Quibus verbis aiunt, insinuare Clementem, eos Phariseorum ritu, ieiunium feruare, qui feriam secundam & sextam abstinentie deputant. Phariseus enim dicebat: Ieiunio bis in Sabbato, hoc est in hebdomada, & Epiphanius Hæresi 16. Theophylactus in Lucas cap. 18. Et Rabanus Lib. 2. de Instit. Clericor. cap. 18. interpretantur, bis, feria scilicet secunda & quinta. Nihilominus tamen est vni receptum alicubi, ut qui ter vel quater in hebdomada ieiunium colunt, illud obseruent in feria secunda, quarta, sexta & Sabbato. Vnde in Concilio Turonensi 2. Cas. 13. statuitur, ut Monachi post Quinquagesimam totam hebdomadam exactè ieiunent: postea vsque ad Calendas Augusti ter in septimana, secunda, quarta & sexta die. Et in Concilio Matisconensi 1. Canon. 8. præcipitur, ut à die festo S. Martini vsque ad Naraletum Dominicam secunda, quarta, & sexta feria ieiunetur. Item in c. Qui compulsus 22. quæst. 2. si quis compulsus à domino scienter peierauerit, tres legitimas ferias pauit. Et in c. Presbyter. 87. Omni tempore vsque ad expletionem septimi anni, exceptis Paschalis diebus, tres legitimas ferias in vnaquaque hebdomada, in pane & aqua ieiunet. Hæc ibi. Quibus in locis Glossa communi consensu approbata, tres legitimas ferias interpretatur secundam, quartam, & sextam. Atque hæc consuetudo videtur induci, non imitatione & exemplo Pharisei, qui secundam & quintam feriam ieiunio deputabat: sed congruenti ratione, ut triduanum in hebdomada ieiunium inter alios lætitiæ dies intercedat. Nā dies Dominicus ut festus colitur, & in feria secunda ieiunium interponitur, quod in feria tertia relaxatur, & feria quarta renouatur, & feria quinta soluitur, & deinde feria sexta tertio repetitur. Quæres cur triduanum ieiunium, aut voluntate suscipi, aut lege publica indici in hebdomada soleat? Respondeo, id factum esse imitatione, & exemplo Ninuitarum; qui publico regis edicto, ut Deum sibi placarent, triduo ieiunium susceperunt: ac proinde in diebus Rogationum triduanum est ieiunium usurpatum: & in sublimitate Romanus Pontifex solet triduum ieiunio deputare; idè & in Quatuor anni temporibus indicitur. At Ecclesia Romana cum huiusmodi triduanum ieiunium præscribit, ei feriam quartam, sextam & Sabbatum destinat: quia ut paulo ante dixi, Dominus feria quarta à Iuda veditus Indis est, feria sexta cruci affixus, Sabbato in Sepulchro iacuit, Discipulis tristitia & mœrore affectis.

Sextò quæritur, vndenam incipiant dies ieiuniorum quod ad abstinentiam a carnibus, & alijs cibis tali tempore prohibitis atinet? Respondeo, incipere à media nocte vsque ad mediam noctem. Silu. ieiunium q. 10. num. 28.